

बबई गाउँपालिकाको गाउँसभाको पन्ध्रौं अधिवेशनमा
उपाध्यक्ष श्री बम कुमारी खड्काद्वारा प्रस्तुत
आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को
बजेट तथा कार्यक्रम

बबई गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
हापुरे, दाङ
लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

बबई गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को बजेट बक्तव्य

आदरणीय गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

गाउँसभाका सदस्यज्यूहरू,

- स्थानीय तह निर्वाचन, २०७९ पछि स्थानीय सरकारको दोस्रो कार्यकालको तेस्रो वर्षमा बबई गाउँपालिकाको पन्ध्रौँ गाउँसभाको यस गरिमामय सभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा मैले आफुलाई गौरवान्वित महसुस गरेको छु।
- यस अवसरमा म मुलुकको राजनीतिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक रूपान्तरणका लागि जिवन वलिदान गर्नु हुने सम्पूर्ण ज्ञात/अज्ञात सहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्न चाहान्छु। साथै विभिन्न लोकतान्त्रिक आन्दोलनका घाईते योद्धा, अपांग, वेपत्ता नागरिक र तिनका परिवारहरू प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।
- शान्ति, समृद्धि र विकासको लक्ष हासिल गर्नको लागि संघीय संरचना अन्तर्गतको स्थानीय तह जनताको निकट र प्रत्यक्ष सम्पर्कमा रहेको सरकार भएकाले त्यस प्रति जनअपेक्षा बढि हुनु स्वाभाविक हो। त्यसैले जनअपेक्षा अनुरूप नीति निर्माण गरि समाजमा रहेका विभिन्न विभेद र असमानताका अवशेषहरूलाई अन्त्य गर्दै समावेशिताको आधारमा संवृद्धिको लक्ष्य हासिल गर्ने र बढदो वैदेशिक रोजगार प्रतिको आकर्षणलाई निरुत्साही गर्न स्वदेशमै रोजगार निर्माण गर्नु गराउने चुनौती तथा दायित्व आज स्थानीय तहको सामु देखा परेको छ। यस चुनौतीलाई आत्मसाथ गर्दै लक्ष्य हासिल गर्न शिक्षा, राजनिती, सामाजिक संस्कार आर्थिक अनियमितता र नीतिगत जटिलतामा व्यापक संसोधन र सुदृढिकरण गर्न सके मात्र हाम्रो समृद्धिको यात्रा अघि बढ्न सक्छ। त्यसर्थ समृद्ध बबई गाउँपालिकाको आकांक्षा पुरा गर्न “हाम्रो उत्पादन हाम्रो बजार समृद्धिको आधार, सन्तुलित कर अनुशासित जनता आत्मनिर्भर स्थानीय सरकार” भन्ने दिर्घकालिन लक्ष्यका साथ यस अघि प्रस्तुत भएका नीति तथा कार्यक्रम भित्र केन्द्रित रहेर यो बजेट निर्माण गरिएको छ।

आदरणीय गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

- दाङ जिल्लाको पश्चिम भेगमा रहेको यस बबई गाउँपालिका प्रचुर सम्भावना बोकेको गाउँपालिका हो। कृषि, पशुपालन, वन जंगल, नदिनाला, पर्यटन, उद्योग, कलकारखाना आदिको सम्भावनाहरू बोकेको यस गाउँपालिकाले आफ्ना श्रोत र सम्भावनाहरूको प्रभावकारी व्यवस्थापन र परिचालन मार्फत् समृद्धि हासिल गर्ने दिशामा अग्रसर हुनु आजको आवश्यकता हो। यस बबई गाउँपालिकाको बिकास र समृद्धिको अभियानमा गाउँ कार्यपालिका र आम नागरिकको एक्यबद्धता र सहकार्यको जरुरी

छ। तसर्थ, बबई गाउँपालिकाले प्रस्तुत गरेको बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन बाट आम नागरिकका अपेक्षाको सम्बोधन गर्न कार्यान्वयनका चरणमा नागरिकहरूको साथ सहयोग र हौसलाको अपेक्षा गरिएको छ। यसका साथै सम्पूर्ण राजनीतिक दल, बुद्धिजीवि, समाजसेवी, विभिन्न पेशा व्यवसायी, पत्रकार तथा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी समेतको सकारात्मक सहयोग रहने छ भन्ने विश्वास लिइएको छ। प्रचुर सम्भावना र अबसर बोकेको गाउँपालिका हुदाहुदै पनि हाम्रा सामु देहाय बमोजिमका चुनौती तथा अबसरहरू रहेका छन्।

बजेटका उद्देश्यहरू:-

- नागरिकमा सीप र सशक्तिकरण कार्यक्रम मार्फत आत्मनिर्भर बनाउने।
- विभिन्न कार्यक्रम मार्फत नागरिकलाई सरकारको पहुँचमा पुर्याउने ।
- समाजमा रहेको असमानता, बेरोजगारी, अन्याय र विभेदलाई अन्त्य गरि सामाजिक न्याय सहितको समृद्धी हासिल गर्ने।
- कृषि र पशु व्यवसायलाई बिस्तार गरि उत्पादन बढाई आत्मनिर्भर नागरिक निर्माण गर्ने।
- सूचना र सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गरि नागरिकलाई सहज र सरल रूपमा सेवा प्रवाह गर्ने।
- स्थानिय श्रोत साधन, प्रविधिको बिस्तारीकरण र प्रयोगलाई जोड दिई स्थानिय मौलिकपनको बिकास र सम्बोधन गर्ने।
- खेलकुद र योगको माध्यमबाट स्वस्थ र अनुशासित नागरिक निर्माण गर्ने।
- गुणस्तरिय शिक्षाको प्रत्याभुति हुने गरि शैक्षिक सुधार गर्ने।
- स्थानीय स्तरमा साना तथा मझौला उद्योगधन्दा मार्फत गाउँपालिकामा रोजगारी सिर्जना गर्ने।
- अर्थतन्त्रको पुनरुत्थान गर्न आर्थिक गतिविधी एवं बिकास निर्माणका कार्यक्रमलाई तीब्रता दिने।
- राज्यको लोक कल्याणकारी भूमिकालाई सुदृढ बनाउने, सामाजिक सुरक्षा एवं संरक्षण प्रदान गर्ने र सामाजिक न्यायसहितको समृद्धि हासिल गर्ने।
- स्वास्थ्य सेवामा सर्वसाधारणको पहुँच बढाउने।
- कृषि क्षेत्रको सुधार गरी अर्थतन्त्रमा कृषि क्षेत्रको योगदान बढाउने।
- अधुरा आयोजनाहरू यथासिघ्र सम्पन्न गर्ने।
- बिकासका पूर्वाधारहरूको निर्माण र सबलीकरण गर्ने।
- स्थानीय उत्पादन, रोजगारी तथा आय आर्जनमा दिगो बृद्धि गर्ने ।
- कम लागतमा बढी प्रतिफल दिने दिगो बिकासका पूर्वाधारहरू निर्माण गर्ने ।
- स्वस्थ, सृजनशिल, शिक्षित तथा सिपयुक्त मानव संशाधनको बिकास गर्ने ।
- गाउँपालिका भित्र उत्पादित वस्तुहरूको बजार सम्मको पहुँच सुनिश्चित गर्ने।

- वन, जैविक विविधता, जमिन र जलस्रोतको दिगो उपयोगको सुनिश्चितता गर्ने ।
- सेवा प्रवाहलाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शि, जवाफदेही तथा उत्तरदायी बनाउनु ।
- विधिको शासन कायम गर्नु ।

माथि उल्लेखित उद्देश्य हासिल गर्न देहाय बमोजिमका प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ ।

- कृषि क्षेत्रको आधुनिकीकरण तथा ब्यबसायीकरण
- कृषि, पर्यटन र रोजगारीको विकास
- शिक्षा, स्वास्थ्य तथा सामाजिक सुरक्षा
- गुणस्तरीय भौतिक पूर्वाधार निर्माण
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण तथा विपद् व्यवस्थापन
- स्थानीय स्रोत साधन तथा सिपको अधिकतम उपयोग
- जनसहभागिता परिचालन तथा लागत लाभ विश्लेषण
- कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसायमा लगानी केन्द्रीत
- बजेट तथा कार्यान्वयनमा क्षमता अभिवृद्धि
- जीवन उपयोगी एवं सीपयुक्त शिक्षाका लागि पूर्वाधारमा लगानी
- संघ र प्रदेश संग समन्वय र सहकार्य मार्फत् सन्तुलित बिकास
- सबै प्रकारका विभेद र असमानताको अन्त्य, समन्यायिक बिकास र बिकासका प्रतिफलमा न्यायपूर्ण पहुँच
- उत्तरदायी शासकीय ब्यबस्था, सुशासन र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारीता
- लक्षित वर्ग एवम उत्पादनमा अनुदानको ब्यवस्थापन
- राष्ट्रिय स्तरका विविध खेलका विधाहरुको पुर्वाधार बिकास
- पालिकाका हरेक वडामा योगा तथा ध्यान केन्द्रहरुको पुर्वाधार निर्माण
- आन्तरिक राजश्व वृद्धिका लागि पार्दर्शिता अवलम्बन गर्ने

आदरणीय आदरणीय गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म बबई गाउँपालिकाको विद्यमान आर्थिक अबस्था र चालु आर्थिक वर्षको वर्षको वजेट कार्यान्वयन समिक्षा सडक्षेपमा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

- चालु आर्थिक वर्षमा कुल प्रस्तावित आय रु ४९ करोड ५७ लाख ८४ हजार३ सय १७ हजार जस मध्ये प्राप्त भएको बजेट रु ३८ करोड ६६ लाख २४ हजार ४ सय ६२ अर्थात ७८.०१% रहेको छ भने प्राप्त हुन बाँकी रु १० करोड ९१ लाख ५९ हजार ८ सय ३५ अर्थात २२.९९% रहेको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा संघिय प्रस्तावित आय रु ३० करोड ५३ लाख ८३ हजार रहेको छ । जस मध्ये वास्तबिक प्राप्त आय रु २५ करोड ७५ लाख १८ हजार ८ सय ९० अर्थात ८४.३७% रहेको छ भने प्राप्त हुन बाकी रु ४ करोड ७७ लाख ६१ हजार १० अर्थात १५.६% रहेको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने प्रस्तावित आय रु ३ करोड २८ लाख ४ हजार रहेको छ । जस मध्ये प्राप्त भएको बजेट रु १ करोड ५४ लाख ६७ हजार ४ सय ९५ अर्थात ५२.९% रहेको छ भने प्राप्त हुन बाँकी रु १ करोड ७३ लाख ७२ हजार ५ अर्थात ४७.१% रहेको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा राजश्व बाडफाइ अन्तरगत कुल प्रस्तावित आय रु ११ करोड ११ लाख ९५ हजार २१ रहेको छ । जस अन्तरगत वास्तबिक प्राप्त आय रु ८ करोड ३७ लाख ३९ हजार १ सय ४ अर्थात ७५.३०% रहेको छ भने प्राप्त हुन बाकी रु २ करोड ७४ लाख ५५ हजार ९ सय १७ अर्थात २४.७% रहेको छ ।
- चालु आर्थिक वर्षमा यस बबई गाउँपालिकाको आन्तरिक तर्फ कुल प्रस्तावित आय रु ५ करोड १९ लाख ६६ हजार २ सय ९६ रहेको छ । जस अन्तरगत वास्तबिक प्राप्त आय रु २ करोड ९८ लाख ९८ हजार ९ सय ९२ अर्थात ५७.५% रहेको छ भने प्राप्त हुन बाकी रु २ करोड ६७ हजार ३ सय ४ रहेको छ ।

गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म यस बबई गाउँपालिकाको आगामी आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को अनुमानित आय विवरण प्रस्तुत गर्दछु ।

- बबई गाउँपालिकालाई संघीय सरकार मार्फत् बित्तीय समानीकरण अनुदान रु. १० करोड ३३ लाख, राजश्व बाँडफाइबाट रु. १० करोड ६४ लाख , वन रोयल्टी रु. ५ लाख ७४ हजार ६२८, सशर्त अनुदान रु. १८ करोड १४ लाख प्राप्त भएको छ ।

- प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान रु. ६९ लाख ४२ हजार, प्रदेश राजश्व बाँडफाड रु. ४८ लाख १ हजार, प्रदेश सशर्त अनुदान रु. ७० लाख , प्रदेश समपुरक अनुदान रु. ७० लाख प्राप्त भएको छ।
- आन्तरिक आय तर्फ रु. ३ करोड ८० लाख, स्थानीय बाँडफाड अन्तर्गत ढुङ्गा गिट्टि वालुवा रु. ५० लाख अनुमान गरिएको छ भने चालु आर्थिक बर्षबाट बचत हुने रु. १ करोड ५० लाख अनुमान गरेको छ। यसरी आगामी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को बबई गाउँपालिकाको अनुमानित कुल आय रु. ४७ करोड १० लाख रुपैया मात्र प्रक्षेपण गरिएको छ।
- राजश्व परामर्श समितिको बैठक बसी आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ का लागि सबै करका दरहरुमा सामान्य हेरफेर गरिएको छ।

गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

माथि उल्लेखित प्राथमिकता तथा बिषय क्षेत्रका आधारमा आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ का लागि बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

क. गाउँपालिका अन्तर्गत

बबई गाउँपालिकाको दैनिक कार्य सञ्चालन तथा अन्य प्रशासनिक कार्य, पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको तलब/भत्ता लगायतका चालु खर्चमा रु. ८ करोड ८९ लाख ७२ हजार विनियोजन गरेको छ। संघ तथा प्रदेश सरकारबाट पूर्वाधार बिकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशु सेवा महिला बिकास, उर्जा, बाताबरण, श्रम तथा रोजगारी, यूवा तथा खेलकुदका लागि तय भई आएका सशर्त अनुदान तथा बिशेष अनुदान रकम सोही रुपमा खर्च गर्ने गरी विनियोजन गरेको छ।

ख. वडास्तरबाट सम्पन्न हुने योजना तथा कार्यक्रम

हरेक वडाको समानुपातिक विकासका निम्ति सम्बन्धित वडास्तरबाट नै कार्यक्रम तथा योजना कार्यान्वयन गर्नका लागि प्रत्येक वडालाई ६० लाख विनियोजन गरेको छ।

ग. शाखागत तर्फ

१. शिक्षा तथा खेलकुद शाखा

शैक्षिक सुधारका निम्ति विभिन्न किसिमका कार्यक्रम तथा विद्यालय स्तरउन्नतिको लागि २ करोड ३३ लाख वजेट विनियोजन गरेको छ।

२. स्वास्थ्य शाखा

स्वास्थ्य कार्यक्रम तथा औषधि खरिदको लागि १ करोड ३० लाख वजेट वजेट विनियोजन गरेको छु।

३. पशु शाखा

पशुपन्छी लाग्ने रोगहरूको रोग निरोधात्मक, प्रतिरोधात्मक र उपचारात्मक सेवाहरू प्रदान तथा विभिन्न पशु सम्बन्धि कार्यक्रमका लागि ३० लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

४. कृषि शाखा

कृषि क्षेत्रको विकास गरी आधुनिक खेती प्रणालिको लागि ट्याक्टर खरिदको तथा अन्य कार्यक्रमका लागि जम्मा ५० लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

५. सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण

सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण अन्तर्गत दर्ता शिवर तथा अन्य कार्यक्रमको लागि ४ लाख ५० हजार रकम वजेट विनियोजन गरेको छु।

६. लघु/उद्यम शाखा

लघुउद्यम प्रवर्द्धनका लागि साझेदारीमा कार्यक्रम गर्नका लागि रकम रु ५ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

७. रोजगार शाखा

रोजगारी प्रवर्द्धन का लागि साझेदारीमा कार्यक्रम गर्नका लागि रकम रु १ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

८. न्यायिक शाखा

न्यायिक शाखा अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रम गर्नका लागि रकम रु १२ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

९. सूचना प्रविधि शाखा

सूचना प्रविधि अन्तर्गत सूचनाको हक कार्यन्वयन तथा सफटवेयर तथा विभिन्न कार्यसम्पादन कार्य गर्नका लागि रकम रु १३ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

१०. सामी तर्फ

सामी अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रमका लागि साझेदारी गर्नका लागि रकम रु ५ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

११. विपद ब्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापन कोष तर्फ १० लाख र विपद न्युनीकरण सम्बन्धि कार्यक्रम गर्नका रकम रु ११ लाख गरि जम्मा रकम रु २१ लाख वजेट विनियोजन गरेको छु।

१२. महिला बालबालिका शाखा

महिला बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक अन्तर्गत विभिन्न कार्यक्रम गर्नका लागि रकम रु २० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१३. सहकारी शाखा

सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास तथा नियमनको लागि रु ५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।

कार्यसम्पादनको आधारमा कर्मचारीको प्रोत्सहानको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु । न्यूनतम तलव मापदण्ड बनाउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय गाउँ सभाका सभाध्यक्ष ज्यू,

सभाका सदस्य ज्यूहरू,

यो बजेट तथा कार्यक्रममा चाहदा चाहदै पनि धेरै योजना तथा कार्यक्रमहरू समेट्न सकिएको छैन । एकातिर नागरिकका असिमित आवश्यकता र चाहना अर्कोतिर उपलब्ध श्रोत र साधनको सिमितताका बाबजुद सबै क्षेत्र र भुगोललाई समेट्ने गरी यो बजेट प्रस्तुत गरेको छु । सबै अपेक्षाहरू पूरा गर्न सकिएको छैन । यद्यपी आगामी दिनमा नागरिकका बृहत्तर हितलाई ध्यानमा राखेर कार्य गर्न बर्बई गाउँपालिका सधै प्रयत्नशील रहने छु भन्ने विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

अन्त्यमा, आर्थिक बर्ष २०८१।०८२ को गाउँपालिकाको बार्षिक बजेट तर्जुमा गर्ने सन्दर्भमा सल्लाह, सुझाव, मार्गदर्शन तथा सहयोग पुऱ्याउनु हुने गाउँपालिकाका अध्यक्ष ज्यू, सम्पूर्ण वडाका वडा अध्यक्ष ज्यूहरू, कार्यपालिकाका सम्पूर्ण सदस्य ज्यूहरू, गाउँसभाका सदस्य ज्यूहरू तथा सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल, समाजसेवी, बुद्धिजीवि, गैरसरकारी संस्था, सुरक्षा निकाय, पत्रकार एवं आम बर्बई गाउँपालिका बासी लगायत प्रत्यक्ष र अप्रत्यक्ष सहयोग पुऱ्याउनु हुने सबैमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

बजेटको सफल कार्यान्वयनका लागि सबै पक्षको साथ, सहयोग र सहकार्य रहने छु भन्ने अपेक्षा गरेको छु ।

धन्यवाद ।

श्री बम कुमारी खड्का

(उपाध्यक्ष)

मिति:- २०८१।०३।१०